

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/57/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821010575
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821010575.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Mariána Dunčka a JUDr. Lucie Horvátovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. júla 2022 prejednal odvolanie prokurátorky v trestnej veci obžalovaného

P. Y.,

nar. XX.XX.XXXX v A., trvale bytom A. XXX,

ktoré podala proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp.zn. 3T/87/2021 zo dňa 15. marca 2022 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr.por. sa odvolanie prokurátorky z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný P. Y. uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 29.8.2020 v čase o 18:55 hod. viedol osobné motorové vozidlo KIA XCeed, EVČ: ZA V s pravostranným riadením po ceste III/1796 v obci K., okres W., v smere od obce M. na obec N. W., pričom blízko domu č. XXX, na premostení nad riekou N. obchádzal dvoch chodcov bez toho, aby mal dostatočný rozhľad na vozidlá v protismernom jazdnom pruhu, čím porušil § 14 odsek 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, kde následne prešiel do protismeru a tam sa zrazil s protiidúcou kolobežkou s pomocným motorčekom bez evidenčného čísla, ktorú viedol poškodený Y. D., nar. X.XX.XXXX, v dôsledku čoho Y. D. utrpel zranenia - trieštivé zlomeniny kostí končatín, pomliaždenie hrudníka a zlomeniny rebier, na následky ktorých zomrel dňa 9.10.2020 v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach.

Bol za to odsúdený podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona s použitím § 36 písmeno l) Trestného zákona, § 38 odsek 3 Trestného zákona, § 51 odsek 1 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 2 roky s probačným dohľadom nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe. Výkon tohto trestu mu súd podľa § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona a § 51 odsek 2 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 26 mesiacov. Podľa § 51 odsek 4 Trestného zákona okresný súd obžalovanému prikázal v skúšobnej dobe písomne sa ospravedlniť poškodenej P. W., bytom A., Ul. K. č. XXXX/XX. Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku bol obžalovaný zaviazaný nahradiť poškodenej P. W., nar. X.X.XXXX v A., bytom A., Ul. K. č. XXXX/XX, škodu vo výške 1536,49 eur.

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, nakoľko ho odvolaním podaným v zákonnej lehote napadla prokurátorka. V písomných dôvodoch odvolania uviedla, že toto podáva v neprospech obžalovaného z dôvodu absencie výroku o uložení trestu zákazu činnosti. Rozsudok vo výroku o vine a treste odňatia slobody považuje za zákonný. Samosudkyňa sa pokúsila citlivo a individuálne aplikovať ustanovenia Trestného zákona, avšak neuložila trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu, čo

považuje za neprimerane benevolentné, mierne a vysielajúce negatívny signál. Obžalovaný svojim konaním spôsobil nenávratiteľný následok na živote poškodeného, pričom zdôraznila, že bol doposiaľ 10 krát postihnutý za rôznorodé priestupky na úseku cestnej dopravy, najmä opakovaným prekročením najvyššej povolenej rýchlosti. Jedenkrát bol postihnutý za priestupok na úseku dopravy aj po spáchaní skutku, za ktorý bol odsúdený. Obžalovaný je absolútne ľahostajný v otázke dodržiavania cestných predpisov. Stíhaný skutok je akýmsi vyvrcholením jeho ľahostajného postoja. Svojim neuváženým konaním spôsobil smrť iného účastníka cestnej premávky, preto je nutné na neho vplývať uložením trestu zákazu činnosti, hoci aj na spodnej hranici trestnej sadzby. Obžalovaný vzhľadom na svoj vek, vzdelanie a pracovné zručnosti nemá obmedzené reálne možnosti si nájsť iné zamestnanie ako aktuálne vykonáva. V prípade straty zamestnania by obžalovanému vznikol nárok na dávku nezamestnanosti, teda mal by 6 mesiacov garantovaný príjem, i keď nie v takej výške ako zo zamestnania, avšak mohol by mu pomôcť k plneniu jeho záväzkov. Následne by po uplynutí 6 mesiacov mohol požiadať o upustenie zvyšku trestu zákazu činnosti. Poukázala na ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák., ktorého účelom je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že sa mu zabráni v páchaní trestnej činnosti. Tento účel u obžalovaného nemožno dosiahnuť inak, ako uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu. Navrhla preto, aby krajský súd zrušil rozsudok v časti výroku o treste a obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v prvej polovici trestnej sadzby.

K odvolaniu prokurátorky sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojej obhajkyne. V písomných dôvodoch vyjadrenia uviedol, že navrhuje odvolanie prokurátorky zamietnuť ako nedôvodné. V celom rozsahu sa stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie a má za to, že v ňom uloženým trestom je zabezpečená ochrana spoločnosti v takom rozsahu, že zabráni obžalovanému v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí dostatočné podmienky na prevýchovu obžalovaného. Okrem účelu trestu, ktorým je represívna a výchovná funkcia trestu, je uloženým trestom splnená aj zásada humanity, z ktorej vyplýva zákaz neprimeranej sankcie vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam prípadu a pomerom páchatel'a. Obžalovaný sa priznal k trestnej činnosti a túto oľutoval. Okresný súd správne prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok i pomer príťažujúcich a poľahčujúcich okolností. Trest zákazu činnosti zákon neustanovuje ako povinnosť pre prípad spáchania trestného činu v súvislosti s vedením motorového vozidla uložiť takýto trest vždy. Teda takáto povinnosť súdu zo zákona priamo nevyplýva, najmä ak súd dospeje k záveru, že iný trest je súladný s ustanovením § 34 ods. 1 Tr. zák. Uloženie trestu zákazu činnosti by bolo neprimerane prísne, nakoľko aj trest obžalovanému uložený bude mať za následok, že obžalovaný bude podrobený drobnohľadu súdu v jeho skúšobnej dobe. Na základe vykonaných dôkazov súd rozhodol správne a uloženým trestom postihoval len obžalovaného, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na rodinu obžalovaného a jeho blízke osoby, čo v odôvodnení rozhodnutia dostatočným spôsobom vysvetlil a zároveň zohľadnil aj zásadu individualizácie trestu. Trest zákazu činnosti by významným spôsobom postihol rodinu obžalovaného. Nesúhlasí s tvrdeniami prokuratúry, že obžalovaný, ktorý celý život vykonáva profesiu vodiča z povolania má možnosť získať takú prácu, ktorá by mu zabezpečila rovnaké mzdové ohodnotenie. Toto nezodpovedá pomerom spoločnosti a je vysoko nereálne, aby mu takto nájdená iná práca umožnila uhrádzať hypotéku, náklady na bývanie a potreby štvorčlennej rodiny. Trest uložený obžalovanému spĺňa aj požiadavku primeranosti a spravodlivej rovnováhy medzi všeobecným záujmom spoločnosti a garanciou základných práv jednotlivca, pričom zachováva tiež princíp úmernosti represie. Prokurátorkou spomínané hmotné zabezpečenie predstavuje len 50% z denného vymeriavacieho základu a vzhľadom na mesačné výdavky obžalovaného by postihlo jeho rodinu, ktorá by nemala možnosť zabezpečiť si finančné prostriedky na ich ďalšie fungovanie ako aj zaplatenie úveru. Obžalovaný je otcom dvoch maloletých detí, ktoré nie sú samostatne zárobkovo činné. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že počas celej skúšobnej doby bude obžalovaný kontrolovaný. Obžalovaný je vodičom z povolania 15 rokov nepretržite, pričom je pravdou, že výškou počtu najazdených kilometrov sa zvyšuje aj početnosť možností páchať priestupkov v doprave. Držiteľom vodičského preukazu je od roku 1995. Obžalovaný neospravedlňuje svoje konanie vzhľadom na svoje priestupky v doprave, avšak chce zdôrazniť, že tieto nikdy neboli závažného charakteru. Poukázal aj na významnú skutočnosť, že to bolo práve porušenie dopravných predpisov zo strany poškodeného, ktorý pri riadení kolobežky napriek tomu, že mu nič nebránilo v tom, aby jazdil po pravej strane svojho jazdeného pruhu, prechádzal zo strany na stranu a v čase dopravnej nehody jazdil pri stredovej čiare. Z výpovede svedka X. v prípravnom konaní vyplynulo, že poškodený nijako nereagoval v záujme zabrániť stretu s poškodeným. Priestupok, za ktorý bol obžalovaný postihovaný po spáchaní skutku bol sankcionovaný blokovou pokutou 10 eur, pričom išlo o oblasť zúžených jazdných pruhov v súvislosti s premiestňovaním mosta na diaľnici, kde ju obžalovaný prekročil o 10 km. Nešlo teda o závažné porušenie dopravných predpisov. Zdôraznil, že obžalovaný je otcom dvoch maloletých

detí, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, nebol nikdy trestaný, vedie usporiadaný život. Je dlhodobým darcom krvi, pričom v jeho konaní nešlo o hrubú vodičskú nedisciplinovanosť, ale o ojedinelé zlyhanie. Dopravná situácia bola zapríčinená aj konaním poškodeného. Tohoto už pred obžalovaným jazdiace motorové vozidlo trúbením upozorňovalo na porušovanie pravidiel cestnej premávky, pretože jazdil kolobežkou zo strany na stranu. Obžalovaný už nedokázal nehode zabrániť. Zdôraznil, že má s manželkou zmluvu o splátkovom úveru a aj zmluvu o hypotéke, poskytnutú na výstavbu rodinného domu. Jazda poškodeného pritom bola aj znalcom z odboru dopravy hodnotená ako nesprávna, a pokiaľ by poškodený jazdil po pravej strane vozovky, zabránil by dopravnej nehode, navyše poškodený jazdil na kolobežke v čase zadržania vodičského preukazu, pričom neabsolvoval preskúšanie vodičského preukazu po uplynutí skúšobnej doby. Upriamil pozornosť aj na príčinu smrti poškodeného, ktorou bolo zlyhanie činnosti srdca a pľúc, v dôsledku zápalu pľúc a uviedol, že smrť poškodeného ovplyvnil jednak jeho zdravotný stav pred nehodou, ale podpísala sa pod ňu aj pandemická situácia s Covidom 19. Má za to, že ak by poškodenému bola poskytnutá adekvátne lekárska starostlivosť k zápalu pľúc vyvolanému určitým typom baktérii a vírusov nemuselo dôjsť. Navrhol preto zamietnuť odvolanie prokurátorky ako nedôvodné.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní prokurátor navrhol vyhovieť odvolaniu podriadenej prokurátorky. Obžalovaný navrhol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba, pričom ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. so súhlasom prokurátora prijal na hlavnom pojednávaní vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe.

K vytýkaným chybám v odvolaní prokurátorky týkajúcim sa výroku o treste uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. V zásade je zaužívanou súdnou praxou, že pri trestnej činnosti v doprave sa ukladanie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá ustálilo ako skutočne efektívny sankčný prostriedok nielen z pohľadu individuálnej, ale aj všeobecnej prevencie. To platí o to viac, ak následkom trestnej činnosti v doprave je ťažká ujma na zdraví, či smrť, navyše ak páchatel zavini dopravnú nehodu tým, že poruší dôležitú povinnosť vodiča.

Pri rozhodovaní o treste (vrátane trestu zákazu činnosti) musí však súd vždy vychádzať jednak z konkrétnych okolností prípadu, ale aj zo zásad individualizácie trestu. Súčasne to vyžaduje rozhodnúť napr. aj o tom, či je nevyhnutne potrebné páchatelovi trestnej činnosti v doprave uložiť aj trest zákazu činnosti popri inom treste. Ukladanie tohto trestu nemôže byť prísne formalistické.

V prejednávanom prípade zo strany obžalovaného nešlo o „hrubú vodičskú nedisciplinovanosť“ prejavujúcu sa bezohľadnosťou vodiča k inému účastníkovi cestnej premávky. Dopravná nehoda išla na vrub jednak nepozornosti obžalovaného, ale aj toho, že poškodený nemal dôvod jazdiť pri stredovej čiare. Jazda v ľavej časti svojho jazdného pruhu v blízkosti stredovej čiary bola nesprávnym prvkom techniky jazdy poškodeného, čo bolo tiež podľa znalca jednou z príčin vzniku dopravnej nehody. Jazdou vpravo pri pravom okraji vozovky by poškodený zabránil vzniku dopravnej nehody. Uvedené síce obžalovaného nezabavuje viny, avšak ako je zrejmé zo znaleckého posudku malo významný vplyv na predmetnú dopravnú nehodu. Navyše aj poškodený mal za dopravnú nehodu ním zavinenú takým spôsobom, že s vozidlom, ktoré riadil prešiel do protismeru vozovky uložený zákaz činnosti vedenia motorových vozidiel. Aj z tohto pohľadu potom bolo potrebné hodnotiť dopravnou nehodou spôsobený následok vo vzťahu k potrebe uloženia aj trestu zákazu činnosti.

Napokon pokiaľ ide o priestupky obžalovaného na úseku cestnej dopravy namietané vo vyjadrení prokurátorky senát odvolacieho súdu uvádza nasledovné. Obžalovaný je držiteľom vodičského preukazu od roku 1995. Hoci má v karte vodiča evidovaných viacero priestupkov, je to za obdobie temer 27 rokov, pričom išlo najmä o drobné priestupky potrestané nízkou pokutou vyhodnotené ako nezávažné. Ani

táto okolnosť teda nie je takého charakteru, že by na prevýchovu obžalovaného bolo potrebné vplývať aj uložením trestu zákazu činnosti. Nepochybne je potrebné u vodičov z povolania zohľadniť vysoké počty najazdených kilometrov ročne, v porovnaní s osobami riadiacimi motorové vozidlá nepravidelne, zriedkavo.

Popri vyššie uvedených okolnostiach prípadu svedčiacich z hľadiska potreby prevýchovy obžalovaného v „prospech“ obžalovaného (výchova k vodičskej disciplinovanosti) tiež dôvody, ktoré obžalovaný už prezentoval súdu prvého stupňa najmä s poukazom na § 34 ods. 3 Tr. zák. Ide teda nielen o negatívny vplyv trestu zákazu činnosti na rodinu a blízke osoby obžalovaného, ale aj o jeho možnú stratu zamestnania, vo vzťahu k tomu, či na jeho prevýchovu je nevyhnutne potrebné pôsobiť až dvomi trestami, teda aj trestom zákazu činnosti.

Senát odvolacieho súdu preto v súlade s právnym názorom súdu prvého stupňa konštatuje, že uloženie trestu zákazu činnosti by malo konkrétny veľmi negatívny vplyv na spôsob života a potrieb rodiny a blízkych obžalovaného. Obžalovaný riadne pracuje, vyživuje manželku a dve deti. Platí úvery, pričom má dobre ohodnotenú prácu ako vodič z povolania, čo preukázal aj listinnými dôkazmi. Pri ukladaní tohto trestu je tiež dôležité rozlišovať medzi tým, či je ukladaný osobe slobodnej, bez povinnosti starostlivosti o iných, alebo osobe, ktorá sa riadne stará o rodinu a maloleté deti.

Ustanovenie § 34 ods. 3 Tr.zák. je potrebné vykladať tak, že ak to nie je z iných dôvodov nevyhnutne potrebné, súd má uložiť páchateľovi trestného činu taký trest, ktorý bude mať čo najmenší vplyv na jeho rodinu. Senát odvolacieho súdu je tiež toho názoru, že nejde ani o prípad, kedy by uloženie trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel nevyhnutne vyplývalo zo záujmu všeobecnej prevencie. Trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu uložený obžalovanému popri podmienene odloženom treste odňatia slobody by bol v tomto konkrétnom prípade neprimerane prísny.

Bolo potrebné vziať tiež do úvahy aj to, že v danom prípade išlo o nedbanlivostný prečin spáchaný v doprave. Konanie obžalovaného bolo ojedinelé, výnimočné, dá sa povedať „nešťastné“, za ktoré na jeho prevýchovu nie je potrebné vplývať okrem podmienene mu odloženého trestu odňatia slobody ešte aj trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel. Uloženie podmienene odloženého trestu odňatia slobody bude nepochybne postačovať na prevýchovu obžalovaného, ktorý si svoje vodičské zlyhanie dostatočne uvedomil. Zároveň je takýto trest odňatia slobody s poukazom na osobu obžalovaného aj trestom primeraným. Je zrejmé, že aj počas plynutia podmienene odloženého trestu bude súd správanie sa obžalovaného naďalej sledovať, vrátane jeho vodičskej disciplinovanosti. V prípade nevedenia riadneho života môžu byť voči obžalovanému vyvodené následky, vrátane možnej premeny trestu podmienene odloženého na nepodmienečný, čoho si obžalovaný musí byť vedomý.

Odvolací súd nemohol opomenúť ani náročnosť doby v čase po pandémie vírusu Covid-19, kedy dochádza k výraznej redukcii počtu mnohých pracovných miest, a preto udržanie si zamestnania pre obžalovaného je prioritou, a jeho strata by pre jeho rodinu mala bez pochyb závažné následky.

Preto dospel k záveru vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutkových okolností predmetnej dopravnej nehody významne svedčiacich v prospech obžalovaného, že obžalovanému nie je potrebné „odňať“ vodičské oprávnenie, a aj týmto trestom pôsobiť na jeho prevýchovu.

Zachovanie možnosti obžalovanému riadiť motorové vozidlá bude na prospech nielen spoločnosti, poškodenej, ktorej je v zmysle rozsudku povinný zaplatiť náhradu škody, ale aj jeho rodine, pretože mu umožní zachovanie zamestnania, platenie úverov za bývanie aj vyživovanie rodiny. Tým bude naplnená aj zásada čo najmenšieho vplyvu na rodinu obžalovaného a jemu blízke osoby podľa § 34 ods. 3 Tr. zák. V prejednávanej trestnej veci pritom nejde o prípad, kedy by dodržiavanie tejto zásady bolo na prekážku individuálnej a generálnej funkcie trestu.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomu rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.